

Õpilased ei pea koolilõunast lugu

Tarbijakaitseameti uuringust selgus, et mitme Pärnu koolisöökla menüü on suhteliselt piiratud ning suurem osa õpilastest koolis lõunat ei söö, sest toit ei maitse ja on liiga kallis.

Pärnu tarbijakaitseamet korraldas põhjaliku uuringu koolilõuna kvaliteedi, hinna, tervislikkuse ja tootlustuseeskirjade täitmise kohta. Küsimustele vastasid ka õpilased ise.

Kuigi suurem osa vastanutest arvas, et koolis peaks lõunat sööma, teeb seda kontrollitud koolide õpilastest vaid 24%. Lapsed põhjendasid, et toit ei maitse ja on kallis. Inspektorite tähelepanek oli, et nooremate õpilaste seas on koolilõuna sööjaid rohkem.

Koolilõuna maksab Pärnu koolides 5–8,5 krooni. Tarbijakaitse leidis, et toidu kvaliteet ei sõltu hinnast, vaid sellest, kui palju kulub raha personali ülalpidamiseks ja inventari rentimiseks.

"Igas koolis on erinev päevaraha jaotus," väitis tarbijakaitseameti juhataja Varje Ojamets. "On selgusetu, mille eest ja kui palju peab laps sooja toidu eest maksma."

Kahtlus kvaliteedis

"Kahtlen väga toidu kvaliteedis, kui koolis puuduvad nõutavad dokumendid ja toiduained on ostetud turult," märkis Ojamets. Paljud koolid ostavad turult kontrollimata piima ja liha ja kokad teevad kodus salati valmis, sest nii tuleb odavam, rääkis Ojamets.

Tarbijakaitseameti juhataja hinnangul pakutakse koolides lubamatult palju välismaist ja sügavkülmutatud kaupa. Näiteks Ülejõe gümnaasiumis on teises menüüs välismaised eeltöödeldud friikartulid. Valeks peab Ojamets coca-cola sooduspakkumisi humanitaargümnaasiumis, leides, et selle asel võiks anda lastele mahla.

Ojamets leidis, et koolisööklates tegutsevad baarid ajavad taga kasumit. Ta tõi näiteks, et Ülejõe gümnaasiumi baaris maksab tükk leiba 40 senti.

Ojametsa hinnangul on koolide menüü piiratud, väga vähe on toorsalatit ja mahla.

Tarbijakaitseameti juhataja sõnul ei kaitse lapsi ebakvaliteetse kauba eest keegi. Kurioosseks peab Ojamets Koi-

Õpilased söövad koolilõunat meelsasti, kui see on hästi ja armastusega tehtud.

MARKO MUMM

dula põhikoolis kuulnud väidet, et "lapsi ei huvita realiseerimisajad ega kvaliteet, nad tahavad ainult osta".

"Kurb, kui lastesse nõnda suhtutakse," leidis Ojamets. Siin saavad lapsed ise kaasa rääkida vaid koolilõunast loobudes.

Kõige halvemaks pidasid tarbijakaitsejad Pärnu VI keskkooli koolisööklalat, kus akt tuli kõige mahukam. Vaneminspektor Eda Soosaare sõnul tekkis tõsine kahtlus, kas sealne köögipersonal laste arvelt veel kedagi ei toida.

Soosaare selgitusel oli kontrollimise päeval kooli kolmest vahetusest söömata veel vaid üks, kuid lihavormi järel hulganisti. "Ma ei taibanud kohe küsida, miks seda nii palju üle on," rääkis Soosaar. Kui ta hiljem küsida taipas, oli

lihavorm kuhugi kadunud.

Menüü järgi oli Pärnu VI keskkoolis igale õpilasele arvestatud võileivakatteks 20–grammine lihavorm, kuid saatedokumentidest selgus, et selle ostetud kogusest oleks pidanud igähele jätkuma 36 grammi. Söökla personal jättis vastamata tarbijakaitse küsimustele, kuhu lihavorm kadus ja miks seda nii palju osteti.

Plekk-kausi kultuur

Rääma põhikoolis pakutakse lastele koolilõunat plekk-kaussides. "Põhjenduseks toodi, et need ei lähe katki," rääkis Soosaar. Õpetajad sõid siiski korralikest taldrikutest.

Soosaare sõnul tahtnud tarbijakaitsejad plekk-kaussides nautuda leivasup-

pi üle kaaluda, ent ei leidnud tervest sööklast kahte ühesuguse kaaluga kausi. "Silma järgi oli leivasuppi kausis imepisike tõrts," leidis inspektor.

Ojametsa hinnangul on õpetajad paljudes koolisööklates eelistatumad. Humanitaargümnaasiumis võivad õpetajad valida nelja erineva prae vahel, mida saab eelmisel päeval ette tellida. "Vastupidiselt õpilastele ei ole õpetaja lõuna hinna sisse arvestatud köögitoitude palka ja köögiinventari kulu," selgitas Ojamets.

Raeküla koolis saavad õpetajad oma praeportsu võlgu osta, lastele ei luba seda aga keegi, tõi Ojamets näiteks.

Kõige lastesõbralikumaks pidasid tarbijakaitsejad Koidula gümnaasiumi koolisööklalat, kus erinevatele vanuseast-

metele on erineva hinnaga menüüd, nooremad saavad läbi odavamalt. Samuti saavad lapsed seal ise oma soovi järgi suppi tõsta.

Tarbijakaitseamet trahvis Pärnu koolisööklaid peamiselt tootlustuseeskirjade rikkumise eest. "Trahvisime siis, kui puudusid tegevusload, müügi- ja saatedokumendid ning kui arvestatud kogused ei vastanud tegelikkusele," täpsustas Ojamets.

Pärnu haridusameti juhataja kohusetäitja Merike Soomere sõnul ei ole haridusametile koolisööklate kohta kaebusi tulnud. Tema hinnangul tulevad koolisööklad ots otsaga kokku ega teeni kasumit.

ANU SAARE